

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Skofov harač.

I.

Pastirski list, ki ga je v soboto obelodanil „Slovenec“, in ki se je v nedeljo čital po vseh cerkvah, je naznanil vsem prebivalcem dežele kranjske, da se bo od slej harač za nepotrebne škofove zavode pobiral od hiše do hiše, in da ga bodo iztirjavali posebni eksekutorji.

Premilostni gospod knezoškof je pa razen tega pastirskega lista izdal še posebno okrožnico do gospodov župnikov, nekako izvršilno naredbo, katere pa „Slovenec“ ni priobčil, dasi je jako zanimiva in poučna. O tej okrožnici se nam zdi potrebno, izpregovoriti nekaj besed. Predno pa to storimo, naj dobesečno navedemo to izvršilno naredbo. Glasi se tako-le:

Velečastitim gospodom duhovnim pastirjem.

V Škofjskem listu leta 1899, IV. 41, stran 72 sem proti koncu omenil naše zavode in rekel: „Ako ostane darežljivost kakor do sedaj, bodo zavodi v kratkem stali, in pričakovati smemo, da nam dadó ne le več duhovnikov, ampak tudi več borivcev lajkov za Kristusa in njegovo delo. Zato naj se pobirajo prispevki prvič pri velikonočnem izpraševanju, kjer je prilika, ljudstvo za zadevo iznova vnemati, da ne zaspi, drugič še dvakrat na leto v vsakem selu po zanesljivih osebah, in sicer o binkoštnih in septemberskih kvatrih. Upam, da dobim potrebno dovoljenje od visoke vlade, kar bom še prijavil.“

Dolgo ste čakali in večkrat popraševali, kdaj da se bo ta važna zadeva uredila? Veleslavna deželna vlada je imela razne pomisleke zoper nameravano pobiranje in je želela, naj se samo na cerkev omeji. Ker bi pa v veliki večini župnij pobiranje v cerkvi ne zadostovalo, sem šel na Dunaj ter sem visokemu c. kr. ministrstvu vso zadevo razložil. Visoko c. kr. ministrstvo je moje razloge uvažilo, pa sem dobil na-

stopni odlok istega, kakor mi sporoča veleslavno c. kr. deželno predsedništvo v dopisu z dne 11. septembra 1899 št. 4852/pr., ki se tako-le glasi:

„Unter Beziehung auf das sehr geschätzte Schreiben vom 18. August l. J. Z. 51/pr. und im Nachhange zur h. a. Note vom 29. Juli 1899, Z. 3937/pr. beehrt sich das k. k. Landespräsidium Euer Fürstbischöflichen Gnaden mitzutheilen, dass gegen die beabsichtigte Nominierung der mit der Sammlung für das katholische Gymnasium beziehungsweise Convikt und Knabenseminar in Laibach betrauten Persönlichkeiten durch die Pfarrämter keinerlei Anstand obwaltet, dass jedoch die Genehmigung der einzelnen von den Pfarrämtern namhaft gemachten Sammler den politischen Behörden I. Instanz vorbehalten bleibt, welche den betreffenden Personen die erforderlichen Legitimationen zur Vornahme der Sammlung ausstellen und in denselben den Rayon genau bezeichnen werden, innerhalb dessen der Vorweiser der Legitimation im Pfarrsprengel zu sammeln berechtigt ist; auch wird in dieser Legitimation die Zeit, für welche dieselbe Gültigkeit hat, bezeichnet werden.“

Indem das k. k. Landespräsidium an die Bezirkshauptmannschaften des Landes, beziehungsweise an den Stadtmagistrat in Laibach die in obiger Richtung nöthigen Weisungen ergehen lässt, werden Eure Fürstbischöfliche Gnaden weiters in Kenntnis gesetzt, dass die Anzahl der Sammler für jede Pfarre auf zwei zu beschränken ist und dass nur in den Pfarren der Stadt Laibach und in besonders grossen Pfarren des Landes das Sammeln durch drei hiezu legitimierte Personen statthaft ist.

Was endlich die Interpretation jenes Passus der eingangs citirten h. a. Note betrifft, demzufolge die Sammlungsbewilligung „für die Dauer von je drei Monaten“ in den Jahren 1899, 1900 und 1901 erteilt wurde, so wird gegen die von Euer Fürst-

bischöflichen Gnaden in Aussicht genommene Modalität, die Sammlung dreimal im Jahre durch je einen Monat vornehmen zu lassen, kein Anstand erhoben.“

Dovolilo se je torej za nameravane zavode prispevke pobirati od hiše do hiše in sicer trikrat na leto po mesec dni; toda za to od velečastitih gg. župnikov odbrani in zanesljivi možje, po 2 v manjših, po 3 v velikih župnijah, se morajo prijaviti c. kr. okrajnemu glavarstvu (resp. magistratu), da dobé potrebne legitimacije.

Prosim Vas torej, da idete iznova na delo in si pobiranje vsak v svoji župniji tako uredite, kakor ste prepričani po skušnjah, da boste najbolje gotovo uspeli. Zanesem se na Vašo ljubezen do Boga, do svete cerkve in do naroda; ne bojte se truda in mirnega srca brez razdražljivih besedi pretrpite kako morebitno razžaljivo besedo; tudi možem, odbranim za pobiranje, naročite, da naj mirno postopajo in nikogar ne žalijo, pač pa lepo prosijo za miloščino v imenu Božjem.“

V Ljubljani, 18. oktobra.

Odprava jezikovnih naredeb.

Dan pred sestankom avstrijskega drž. zbora so dobile opozicijske stranke v roke dvoje ministrskih odlokov, s katerima so odpravljene Badeni-Gautscheve naredbe. S tem je glavna želja obstrukcionista izpolnjena, in zopet se vračajo danes tja, kamor jih od 1. februarja t. l. ni bilo več. Glasila levice pozdravljajo odpravo jezikovnih naredeb kot zmago opozicije, vendar pa se delajo, kakor bi zanje ta zmaga ne imela posebne veljave, nego morajo Nemci nadaljevati boj dotlej, da dosežejo vse svoje „pravice“. Originalno tolaži Čehi „Fremdenblatt“. Svetuje jim, naj se v obrambi proti radikalcem sklicujejo na govore dr. Baxe in dr. Vašatega, ki sta imenovala jezikovne naredbe malovredne „drobtine“ — „Politik“ pozivlja češki narod, naj ohrani mirno

kri ter se naj ne da zvabiti na nevarna tla izgredov. Čehi imajo za seboj pravico in večino — zato končno morajo zmagati. Vsi poskusi, da bi razbili večino, so se izjalovili. Vlada je ugodila manjšini, kolikor je mogla, toda ker manjšine v večino ne more spremeniti, se bo moral približati sedanji večini.

Novi izdatki za našo vojsko.

Skupni ministrski svet se je bavil predvčerajšnjim tudi z novimi izdatki za našo vojsko. Pred vsem se povišajo gaze častnikom ter se povišajo tudi drugi dohodki v gospodarstvu vojske. Vojni minister pa hoče imeti tudi nove topove. Stroški za te topove bodo tako ogromni, da se bode svota razdelila na več let. Prvi obrok pa ne bo še v letošnjem proračunu, ker sta oba finančna ministra tega mnenja, da ne moreta zmagati niti najpotrebnejših potrebščin. Gotovo pa je, da dobi srečna Avstrija prav kmalu zopet lepe topove najmodernejšega sistema.

Nekaj zabavnega iz Srbije.

Razkralju Milanu se je šla pokloniti srbska skupščina ter izraziti svoje veliko veselje, da se atentat na njegovo življenje ni posrečil. Milan se je kazal jako skromnega in zagotavljal je skupščinarje, da nima kot vrhovni poveljnik srbske armade s politiko nikake dotike, ter da se ne briga za strankarstvo življenje prav nič več. In čudno, skupščinarji se pri teh Milanovih besedah niso smejali, nego so ostali docela resni! Nadalje pa je Milan povedal skupščinarjem preveselo vest, da ne misli ostaviti Srbije, nego vztrajati na svojem poveljniškem mestu. Na tem mestu hoče ostati, dokler ga ne odpokliče najvišja volja. Atentat — je rekel Milan — se je vsled Božje volje ponesrečil, toda če bi se bil tudi posrečil, (Skupščina je vskliknila: Bog Te ohrani! Pazi na-se, sire, in ne boj se ničesar!) nadomestljiv je na svetu vsakdo. Tudi on ne misli o sebi, da je kralju, na-

LISTEK.

Naročilo.

(Spisala Ada Moretti.)

V prijaznem dvorcu na poti v vas je stanoval oče s svojo krasno hčerjo v strogi osamljenosti.

Ko sta se nekega večera sprehajala, sta se sešla z mladim tujcem, in mej njimi se je razvil pogovor.

Mlado dekle je občutilo takoj privlačno silo visokega, bledega neznanca z otožnim pogledom. In od tedaj je bil mladi tujec vsaki dan gost v dvorcu ob poti. Gioja je fantazirala na svojih goslih ter pela s svojim mehkim glasom. On pa je poslušal zadivljen po njenem čaru ter zrl nanjo s svojimi čudno žalostnimi očmi.

Tako se je počasi pojavila ljubezen v njiju srcih. In nekega večera sta si dejala, da hočeta biti svoja za vse življenje. Ko sta se tega večera ločila, zrla je Gioja skozi okno za njim.

Vihrala je strašna nevihta. Selska pot je bila zapuščena, kakor izmrta. Samo zapoznel kmet, katerega je nevihta iznenadila, je hitel, kolikor je mogel proti svoji nekoliko oddaljeni koči.

Mahoma se je zazdelo Gioji, da je čula žaloben vzklík ter videla, kako se je

nekaj kotalilo s strehe, padlo bobneče na tla in podrlo starega kmeta.

Gioja je stala pri oknu kakor pribita. Hotela je vpiti, toda ni mogla. Strmela je samo na mesto, kjer se je dogodila nesreča.

Tu — pri smrtno ranjenem kmetu je stal nje zaročenec ter je razprostrl roke, kakor blagoslovljaje preko mrtveca.

Dà, on je! To je njegova visoka postava, to je njegov črni plašč. In vendar, kaj je to? — Iztegnjeni roki sta roki okostnice, in glava, ki se je nagnila doli, je režeča se lobanja...

Naslednjega dne je prišel kakor po navadi, in ko ga je videla, zdelo se ji je vse, kar je gledala prejšnjo noč, kakor sen. Govorila je o nesreči, ki se je dogodila po noči. Tudi si ni mogla kaj, da mu bi bila povedala, kaj se ji je zdelo, da vidi.

„Tvoj pogled te ni varal“, je odgovoril on, „videla si prav, bil sem jaz. Jaz sem smrt, pomagal sem možu, ločiti se od življenja.“

Zrl je nanjo z vprašujočim pogledom ter vprašal: „Vendar, ljubica, ali mi hočeš vkljub temu zvesta ostati? — ali ne?“

Za trenotek se je stresnila pri misli, da govori smrt ž njo. Pa takoj nato ga je pogledala ter dejala: „Da, ostanem ti vsejedno zvesta!“

Prijazen svit je razjasnil njegovo blede obličje in ljubeznivo jo je objel. Ona se je pritisnila k njemu ter naslonila

svojo glavo na njegovo ramo, brez strahu, zaupno, dasi je vedela, da jo ima smrt v svojem objemu.

Prišli so srečni dnevi za oba. Bližala se je poroka. On jo je še prej prosil, naj dobro premisli, kaj stori, ko se za večno zveže ž njim.

In ona je premislila, da je to smrt, s katero se bo kmalu združila, toda občutila ni nikakega strahu, ne, celo veselila se je bližajoče zveze.

Oklici v cerkvi so bili dovršeni, veliki dan se je bližal.

Šla sta skupaj v božjo hišo. Klečala sta pred oltarjem. On je držal ljubeznivo nje roko. Manjkalo je samo še vezoči „dà“, in zveza bi bila gotova.

Za trenotek se je spomnila strašne podobe one noči. Okostnica s črnim plaščem z razprostrtimi koščeni rokami je stala zopet pred njo. To je bil on, ki kleči sedaj na njeni strani in vendar je stisnila še tesneje njegovo roko, katera je počivala v njeni ter izgovorila glasno, prepričevalno: „Dà!“

Jedva je izustila to besedo, in že nista bila več v cerkvi.

Stala sta ob robu poljske poti, kjer sta se videla prvič.

On jo je držal v svojem objemu ter dejal s prijaznim, žalostnim glasom: „Tu, srčno ljubljena, naj se ločiva! Ne moreš biti moja, sicer bi tvoje bivanje tu na zemlji z današnjim dnem končalo, a ti

moraš še nekaj velikega dovršiti, predno pridem pote, da te popeljem v večne kraje. Oznanjati moraš svetu, kako napačno je mnenje, katero imajo ljudje o meni. Kako se me vsi boje in me vsi sovražijo, s kolik m strahom me pričakujejo, imenujejo me grozno, neusmiljeno smrt! Ti pa jim povej, kakšen sem prav za prav. Neusmiljen nisem, kaj ne? Kajti tak kakoršen sem bil s teboj, tak sem z vsakomur. Pri-poveduj jim svojo povest! Kako sem se ti priljubil, da si hotela postati smrti družica. Oznanjaj jim, naj se me nikar ne bojé, ker jih hočena rešiti le trpljenja tega malega sveta, zato naj me mirno, z ljubeznijo pričakujejo, ker jim ne storim nikdar nič žalega! Oznanjaj to, ljubljeno dekle, in če me potem tudi ne bodo ljubili, tako kakor me ti ljubiš, morda bodo vendar nehali bati se me ter si tako prihranili mnogo bridkih ur, katere jim povzroči pričakovanje na moj prihod. Vidiva se zopet. — Ko pride tvoja ura, pridem pote!“

„Vzemi me sedaj takoj seboj, ne ostavi me!“

In hrepenéče je iztegnila roki po ljubljencu, kakor da ga mora pridržati.

Toda mesto, kjer je stal, je bilo prazno.

Z obupom v srcu je pogledala pomoči iskaje navzgor.

S temnomodrega neba je zrla obličje, katero jej je postalo tako ljubo in drago, še enkrat nanjo.

rodu in armadi absolutno potreben. (Skupščina pa je vzdihnila: O, potreben si! Neobhodno potreben!) In skupščinarji so se razšli ginjeni ter prepričani, da se Milana še dolgo ne iznebó. Vsaj zlepa ne!

Vojna v Južni Afriki.

5000 funtov za eno samo glavo so razpisali Transvaalci. Ta glava — živa ali mrtva — pa mora biti Cecila Rhodesa! To dejstvo kaže, kako silno sovražijo Buri svojega najnevarnejšega nasprotnika, Rhodesa, ki je vprizoril ponesrečeni napad Jamesona, in ki hoče uresničiti svoje geslo: „Od Nila do Kapa“ — vse bodi angleško. Ako se Buro posreči dobiti Rhodesa v svoje roke, bode to vsekakor velik moralen uspeh. Toda Rhodes v tem hipu sam nima posebne veljave, kajti vojno s Transvaalom vodi angleško ministrstvo. Včeraj se je sestel angleški parlament, da odobri proračun za vojno. Z bojišča ni posebnih poročil. Angleži se bahajo, da jim Buri ne morejo do živega, Buri pa polagoma prodirajo vedno globlje v Natal ter so zasedli že vse važnejše prelaze. Angleški nadpoveljnik general Buller se je odpeljal šele v soboto v Južno Afriko, Joubert, burski nadpoveljnik, pa je že sredi svoje armade. „Reuterjev Office“ poroča, da so bili Buri pred Mafekingom tepeni, in da so bežali. Temu angleškemu viru pa ni mnogo verjeti, ker navadno grdo laže.

Rusija in transvaalsko vprašanje.

Vojno med Transvaalom in Anglijo ruski časopisi odločno obsojajo ter dokazujejo, da so le Angleži krivi, ako je pošlo končno mirnim Burov potrpljenje. Ne tajé pa ruski listi, da so težave Burov v tej vojni skoraj nepremagljive. Sicer pa ima Rusija samo korist od te vojne. Anglija ne bode mogla dalje časa igrati nobene vodilne vloge v Aziji. „Nov. Vremja“ piše, da bode treba Angliji, „vladarici morja“ dokazati, da so poleg internacionalnih interesov Anglije tudi internacionalni interesi drugih velevalstij, ki imajo močne armade in močna ladijevja. Tudi meni „Nov. Vr.“, da bode ta vojna zblizala Nemčijo in Francijo. — Holandci v Peterburgu podpirajo z denarjem Bure in pošljejo 30 prostovoljcev Burov na pomoč.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 17. oktobra.

Seji je predsedoval župan Hribar. Overovateljema zapisnika sta bila imenovana obč. svet. Mali in Tosti.

Župan je naznanil, da je 4. t. m. se poklonil deželnemu predsedniku in mu povodom cesarjevega imendana izrazil čutila udanosti in zvestobe, za kar je došla od ministrstva cesarjeva zahvala.

Dalje je župan predlagal, naj se za oškodovance po povodnji na Solnograškem dovoli 200 gold., kar je bilo sprejeto soglasno.

Končno je župan naznanil, da se je kuratorij mestne višje deklishe šole minole dni konstituiral in izvolil podžupana dr. viteza Bleiweisa podpredsednikom in obč. svet. Pavlina poročevalcem.

Magistratni ravnatelj Vončina je poročal o prošnji za sprejem v občinsko zvezo. Sprejem se je zagotovil Ivanu Vojnoviću iz Valpolja v Slavoniji.

Oprotiponudbi A. Reisnerja v zadevi zamenjave njegove hiše v Slomškovih ulic. št. 17 z mestno hišo št. 13 v Komenskega ulicah je poročal obč. svet. dr. Hudnik. Reisner pravi, da ga velja njegova hiša v Slomškovih ulicah 27.817 gld. 41 kr., dočim je mestna hiša v Komenskega ulicah vredna komaj 18.000 gld. Reisner želi, naj se mu ponudeno priplačilo zviša na 12.000 gold. Finančni odsek je mnenja, da je vrednost Reisnerjeve hiše manjša, kakor trdi nje lastnik. Občinski svet je sklenil, odkloniti Reisnerjevo ponudbo in ostati pri ponudbi z dne 18. septembra.

Občinski svet dr. Požar je poročal o prošnji Jerneja Matevžeta za znižanje namemščine od mestnega kopališča v Kozelji. Ker so letos vsled slabega vremena bili dohodki Kozelje jako pičli, se je ustrezaje prošnji od najemščine 350 gold. odpustilo 50 gold.

Obč. svet. Pavlin je poročalo M. Zdešarja zastopnika pritožbi proti magistratni odredbi glede odprave sanitarnih nedostatkov v hiši št. 48 na Poljanskem nasipu. Zdešar vzlic vsem ukazom ni odpravil grajanih nedostatkov in izvršil dela, ki naspro-

tujejo stavbanemu redu. Valed tega je Zdešar dobil naročilo, da do 1. julija letos vložil načrte za potrebne poprave. Zdešarjev zastopnik je naposled predložil nekak načrt, ki pa je bil tako pomankljiv, da se je moral odkloniti. Magistrat je zajedno zagrosil, da deložira stranko, katara največ trpi valed nedostatkov. Zdešarjev zastopnik je vložil rekurs. Ker so sanitarni nedostatk v Zdešarjevi hiši uprav škandalozni in vnebovpjičji, je poročevalec predlagal, naj se rekurs odkloni.

Obč. svet. Gogola je omenil, da se Zdešar že več let ne zmeni za dobljena naročila. Najbolje bo, če se stranke deložirajo. Če bodo stanovanja prazna, bo mož že izvršil poprave, ki so potrebne.

Obč. svet je sprejel odsekov predlog in dodatni predlog obč. svet. Gogole.

O Jos. Globočnika prizivu proti magistratni zahtevi reverza radi dveh oken v tovarni za žreblje je poročal obč. svet. dr. Požar. Globočnik je bil napravil svojevoljno dvoje oken, ne da bi bil imel stavbeno dovoljenje. Magistrat je zahteval, da jih mora zazidati ali se vsaj z reverzom zavezati, da jih brezpogojno odstrani, kadar bi občina to iz regulacijskih ozirov zahtevala. Globočnik je rekuriral na vse strani, a ni nikjer nič opravil. Poročevalec je predlagal, naj obč. svet potrdi magistratni odlok, s katerim se je Globočniku zagrozilo s kaznijo, če v 14 dneh ne predloži reverza in naj odbije podani rekurs, kar je bilo sprejeto.

Isti poročevalec je poročal o prizivu Marije, Amalije in Ane Seunikove proti nalogu, da odstranijo neke stvari ob cestnem zidu v Igriških ulicah. Sklenilo se je rekurs odbiti, a ker se morda na spomlad podaljšajo Hilšerjeve ulice, se je pritožnicam dovolil šestmesečni odlog.

O prizivu Zeschkovih dedičev proti sklepu obč. sveta, da se pred justično palačo napravi javen trg je poročal obč. svet. Žužek. Ta sklep je bil storjen po priporočilu dež. vlade. Proti njemu ugovarjajo Zeschkovti dediči, in se postavljajo na stališče, da bodo s tem oškodovani, ker so oni lastniki tistih parcel, ki naj se porabi za javni trg. Odkodnina, ki se je obljubila, je po sodbi dedičev malenkostna, sicer pa ugovarjajo dediči, da bi obč. svet sploh imel pravico, jim prepovedati zazidavo njihovega posestva, če se prej ni izvršilo razlastitveno postopanje. Dotični svet je 5300 štirjaskih metrov obsežen, je najlepše stavišče in po sodbi Zeschkovih dedičev veliko več vreden, saj se je slabše ležeč svet istotam sodno cenil nad 6 gld. Rekurentje zahtevajo, naj se storjeni sklep preklicé. Odsek je sklenil priporočati, naj se ugovor odkloni in ostati pri pobijanjem sklepu, in naj se naroči mestnemu magistratu, da premenjeni regulacijski načrt z rekurzom Zeschkovih dedičev predloži vladi. — Sprejeto.

Obč. svet. Grošelj je utemeljeval svoj samostalni predlog, da se razširi Barvarska steza. Predlog se je odkazal stavbinskemu odseku.

Obč. svet. Velkavrh je utemeljeval svoj predlog glede razsvetljave Klunove ceste. Predlagal je, naj se naroči magistratu, da izdela proračun, in ga predloži finančnemu odseku.

Koncem seje je obč. svet. Svetek interpeliral še zaradi naprave nujno potrebnih prehodov čez blatno morje na Rimski cesti, na kar je župan obljubil, da odredi napravo teh prehodov. Dotični troški se pokrijejo iz tekočih dohodkov.

Sledila je potem tajna seja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. oktobra.

— **Osebnosti.** Zdravnik v Horah Kasperskih na Češkem, gosp. dr. Adalbert Řehák je imenovan okrožnim zdravnikom v Kočevski Reki.

— **Naglioma umrl** je včeraj v konferenčni sobi celjske gimnazije ondotni katehet g. dr. Fran Janežič.

— **Slovensko gledališče.** Tudi včerajšnji „Čarostrelca“ nas je prepričal, da ima slovenska opera izborne pevke in pevce. Gdč. Carneri in gdč. Nočmi sta se kar najbolj odlikovali tako v petju kot v igri. Posebno ognjevitost je igral in pel g. Pestkowski, pa tudi g. Lebeda je bil sinoči v vsakem oziru mnogo boljši nego pri prvih dveh predstavah „Čarostrelca“. Pel je jako lepo zlasti v prvem

in zadnjem dejanju. Premagal je prvi strah, ki navdaja začetnika. Pogum, pogum — in vedno bo boljše! Tudi gg. Nelli in Štamcar ter gospa Polakova so storili do cela vsak svojo dolžnost, takisto g. Veble, kateremu je v prvem dejanju prihajalo nekak tesno. Zadovoljni smo bili tudi z zborom in orkestrom. Le v „Voldjem brezdu“ neče iti vse po pravici, včeraj n. pr. jo je za spremembo zbor zavozil. Gledališče je bilo jako dobro obiskano.

— a —

— **Klerikalna zlobnost.** „Slovenec“ se je v svoji ponedeljski številki nekoliko ponorčeval iz žene umorjenega mešetarja Žvana, češ, „govori se“, da je žena Žvanova zopet v blaznici. Kdor pozna razmerje klerikalcev proti umorjenemu Žvanu in njegovi ženi, tisti hitro ugane, od kod izvira ta zlobna opazka. Umorjeni Žvan je namreč tisti mož, ki so ga klerikalci zvalili z Gorij na Glince, kjer je prevzel slavnoznano katoliško oštarijo pri Bobenčku. Ko bi se mož ne bil vsedel na limance katoliškega vinogradniškega društva, bi bil še danes živ in zdrav. Šele kot gostilničar na Glincah se je bližje seznanil z morilcem Ravnikom. Ko so klerikalci Žvana vrgli iz gostilne, imel je nekaj svojih stvari spravljanih pri Ravniku. Če bi bil ostal v Gorjah, bi Ravnik ne bi imel prilike ga ubiti. Žena Žvanova je vsled žalosti radi silne izgube v katoliški gostilni obolela na umu, a ozdravila je kmalu. „Slovenec“ ve prav dobro, da žena ni „zopet v blaznici“, dasi bi ne bilo nič čudnega, ako bi po tako strašni nesreči zblaznela. Zbada jo od strani in norčuje se iz nje, ker ima vinogradniško društvo s to ženo — pravdo. Tak cinizem v očigled toliki nesreči, kakor je zadela to ženo, je pač vrhunec zlobnosti.

— **Iz ljubljanske čitalnice** se nam piše: V spoznanju, da je naše družbeno življenje v zadnjih sezonah nekako nazadovalo, to pa vsled pomanjkanja zabav, ki bi prijale tudi širšim narodnim meščanskim krogom, konstituiral se je v okviru „Čitalnice“ pododbor za zabave, obsegajoč osem členov, izbranih iz različnih stanov. Ta pododbor ima vsaki teden redno sejo ter do ločuje v sporazumljenju z odborom „Čitalnišnim“ dneve zabav, ozirajoč se seveda na to, da na isti večer ne pade nobena druga večja narodna prireditve. Glavna naloga pa mu je, izbrati zabavi program. V principu se je sklenilo, prirejati večere humoristične vsebine, potem take, ki imajo izobrazujoč namen, in pa plesne zabave. Tudi po končanem programu se bode, ako bo občinstvo in razpoloženje po tem, lahko zaplesalo. Večeri resnejše vsebine mišljeni so tako, da se n. pr. napravi — ne predolgo — predavanje o kakem obče zanimivem predmetu, n. pr. o razvitku moderne umetnostne obrti, ali o delih in življenju slavnega pesnika, čegar proizvod se v kratkem vprizori na slovenskem odru itd. Temat se ne manjka. Potem se na tak večer lahko vplete kaj krajših pevskih in instrumentalnih točk umetniške vrednosti. Dobrih diletantov je dovolj, in pododbor se bo od slučaja do slučaja obračal do dam in gospodov, ki imajo zmožnosti, da uresničijo izbrani program. — Odbor se bo po svojih močeh potrudil, da bodo večeri po možnosti različni. Tudi si je „Čitalnica“ nabavila nov oder, ki se da po potrebi povečati ali zmanjšati, kakor bo to ravno zahtevala vprizoritve. Dalje bo „Čitalnica“ gojila zlasti takozvane plesne „vaje“, t. j. družabne sestanke s plesom, h katerim lahko dame prihajajo v primernih večernih toaletah, gospodje pa s črnim jaketom ali smokingom, torej brez toaletnih ozirov, kakor jih zahteva večja plesna zabava. — Dobre volje se torej ne manjka, in ležeče je na našem občinstvu, da se s simpatijami odzove in na ta način pripomore k dobremu uspehu in prijetni zabavi.

— **Za slovenski „Tukaj“ pet dni zapora.** Danes se je vršil v šentpeterski vojašnici kontrolni shod. Vodil ga je nadpomočnik g. Malcher. Razložil je rezervistom mej drugim tudi to, da se ne smejo slovenski javiti, a to v jeziku, katerega ni nihče razumel. Ko se je na to rezervist Podboršek iz Šmartna pri Litiji oglašil s slovenskim „Tukaj“ — gotovo le ker ni ničesar razumel, kar je nadpomočnik razlagal — dobil je najprej psovko „smrkovec“ in potem pet dni zapora.

— **Iz Tržiča** se nam piše: Ustanovni in občni zbor podružnici sv. Cirila in Me-

toda za Tržič in okolico se je vršil dne 15. t. m. ob obilni udeležbi. V podružnico se je vpisalo blizu 100 členov in členic; kar svedoči, da se Tržič narodno probuja in obeta boljše prihodnost. V odbor so bili izvoljeni gg. Ign. Nadrah, predsednik; Le-nart Klotfutar, podpredsednik; Jože Potokar, tajnik; Ivan Vrdir, namestnik; Fr. Ahačič, blagajnik; Fran Zorec namestnik. Predsednik je med drugim povdarjal: „Akoravno smo si v nazorih nasprotniki, moramo vender, kadar je treba boriti se, za slovensko narodnost složno delovati.“ Lepe besede, dal Bog, da bi se tudi izpolnjevale in pri prvi priliki pokazale dejanski, t. j. pri občinskih volitvah, potem bo Tržič kmalo rešen jerobstva privandranih hajlovcev. V slogi je moč! Zmaga je gotova na slovenski strani, ker le vsled naše nesloge in brezbrzičnosti imajo naši narodni nasprotniki krmilo v rokah.

— **Izpred celjskega sodišča.** V soboto se je vršila na okrajnem sodišču kazenska razprava na eni strani zoper gosp. Blaža Zafošnika in Pavla Detička radi prestopka zoper telesno varnost, na drugi strani zoper nekega Alberta Řiho radi enakega prestopka. Predmet razpravi je bil dogodek, ki se je vršil dne 8. avgusta dopoldne pred „Narodnim domom“ še pred prihodom Čehov. Fakinaža ob 10. uri Čehov ni bila pričakala, ker so isti prišli stoprav ob polu 2. v Celje. Krviželjna druhal, hotéča imeti poulični poboj za vsako ceno, pridere pred „Narodni dom“. Akademik (?) Donau se zaleti v drja. Dečkota, ga z gorjačo udari po glavi in na to seve urnih krač — zbeži. Naši, tudi ne počasni, do-tečejo storilca in ga drže. To so gg. Zafošnik, P. Detiček in Perdan. V tem pri-tečejo za temi nasprotniki, mej njimi — Alberto Řiha, kateri začne s svojo gorjačo neusmiljeno udrihati po Zafošniku in Perdanu. Zafošnik se obrne in ko vidi vihtečo gorjačo Řihovo, parira s svojo palico pre-teči mu udarec ter pri tem zadene ob glavo Řihovo. Končno pride zraven policija in aretira — ne Řiho in Donau-a — ampak Zafošnika in Detička. Ta stvarni položaj je potrdilo več prič, ki so ga opazovale prav ob blizu. Te priče, kakor gg. Karol Vanič, Fran Lončar, Josip Smertnik, Fran Perdan i. dr., so potrdile soglasno, da je Řiha sploh začel pretep s tem, da je tiste, ki so Donau-a držali, začel tepsti; da je pri tem Perdan dobil en udarec, Zafošnik pa dva udarca; da je Zafošnik njemu namenjene udarce le pariral in gotovo le v upravičenem silobranu zadel tudi Řihovo glavo; da g. Detiček ni družega storil, kakor da je Donau-a držal. Dr. Janez Stepišnik kot zagovornik Řihe je na to začudeno vprašal, kako to, da je bil Detiček sploh aretovan? Na to je dobil g. zagovornik in mestni oče kaj nagel, a nič kaj prijetno mu doneč odgovor. Gosp. Smertnik: „To vam kaj lahko pojasnim, policija je istega, katerega je Detiček držal, izpustila, a Detička aretovala, ker so nekatere okoli stoječe osebe (izmed fakinaže) zahtevale, da mora policija Detička in Zafošnika aretovati. Policija se je tej zahtevi takoj udala, dasi se je ves dogodek izvršil pred njenimi očmi in je prav dobro spoznala, kdo je storilec in krivec, a kdo ne.“ — Sodnik je Alberta Řiho krivim spoznal radi prestopkov zoper telesno varnost po § 411. kaz. zak. in zoper varnost časti po § 496. kaz. zak. ter ga obsodil na dvanajst dnevni zapor in v povrnitev vseh kazensko-pravnih stroškov. Tudi ima plačati zasebnim udeležencem, namreč gosp. Zafošniku 5 gld. za bolečine, gosp. Perdanu 6 gld. za bolečine, 6 gld. za odhod zasluzka in 1 gld. 05 kr. za zdravniško spričevalo. — V karakteristikah celjskih velmož bode konstatovano, da je Řiha svoj zločin od konca do kraja možato tajil. — Razprava zoper Zafošnika in Detička se je prelozila, da se zaslisiijo še nekatere priče. — Zoper Donaua bo glavna razprava na okrožnem sodišču v Celju.

— **Klub slov. biciklistov „Ljubljana“.** Izvanredni občni zbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ vršil se bode dne 3. novembra t. l. in sicer v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“. Pričetek ob pol 8. uri zvečer. Na vzporedju je: 1. Nagovor podpredsednika; 2. poročilo tajnikov; 3. poročilo blagajnikovo; 4. razgovor o našem dirkališču; 5. volitev predsednika; 6. volitev novega odbora; 7. raznoterosti.

— **Laška zahteva.** V Pulju izhajajoči „Popolo Istriano“ zahteva, naj laški poslanci ne podpirajo nove vlade, dokler ne odpravi hrvatske gimnazije v Pazinu, oziroma dokler je ne premesti v kako drugo mesto na pr. v Kastav.

— **Umrli** je v Radovljici g. Friderik Homan, bivši načelnik gasilnega društva v Radovljici. Pokopali ga bodo 19. t. m. popoldne ob polu 4. uri.

— **Umetniško društvo.** Naprošeni smo, opozoriti znova vse člene in prijatelje tega društva, da se vršé jour-fixi od danes nadalje ob sredah zvečer. Društveni lokal je v Aurovem restavrantu v Wolfvovih ulicah.

— **Poročil** se bo dne 25. t. m. v Sevnici na Spodnjem Štajerskem učitelj g. Fran Pristovšek, z gđ. Amalijo Cimperšek iz Sevnice.

— **„Lovec je zajčka ustrelil“.** V stanovanju gozdnarja Antona Jedličke na graščini Herberstein pri Sv. Ivanu na Štajerskem sta se igrala gozdnarjev deček in hčerka neke sosede „lovec in zajček“. Nakrat je počil strel. Ko sta prihiteli materi v sobo, je ležala deklica s prestreljeno glavo sredi sobe mrtva, 7letni deček pa je držal v roki še kadečo se puško. „Lovec“ je ustrelil „zajčka“!

— **Skupaj trčila** sta se danes popoldne v Šelenburgovih ulicah izvoščka Alojzij Urštelj in Ferdinand Pirc. Prvi je hotel peljati nekega pasažirja iz hotela „pri Maliču“ na kolodvor, ali konj mu je začel štrajkati, in pasažir si je moral poiskati drugega fjakarja. To pa je Alojzija Urštelj tako razjezilo, da je začel udrihati po konju, ki pa tega ni hotel prenašati in se obrnil z vozom v Šelenburgove ulice in je dirjal naprej. Nasproti je privozil Frid. Pirc, kateri je imel v vozu tri dame. Nobeden fjakar ni mogel več konja ustaviti in tako sta trčila skupaj. Dame v Pirčevem vozu so se zelo prestrašile, in ena je celo omedlela. Oba voza sta poškodovana, druga nesreča se ni pripetila. Dogodek je privabil mnogo ljudstva v Šelenburgove ulice.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 8. do 14. oktobra kaže, da je bilo novorojencev 22 (= 32,67‰), mrtvorojenci 3, umrlih 18 (= 26,73‰), mej njimi so umrli: za vratico 1, za jetiko 5, za vnetjem sopilnih organov 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 16. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 27,7‰), iz zavodov 6 (= 33,3‰). Za infektivnimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za škariatiko 4, za vratico 7, za varicello 1 oseba.

* **Slikar zmrznil v gorah.** Iz Curiha poročajo: Slikar Litscher iz Sevelena (kanton St. Gallen) je šel pred osmimi dnevi v gore skupine Säntis ter je ondi zmrznil. Ondi je hotel slikati pečine, ki imajo imena sedmerih izbornih knezov.

* **Mož z 8 nevestami.** Kakor dunajski časopisi poročajo, ujeli so solicitorja Adolfa pl. Swieten-Philippsborna ter ga izročili deželnemu sodišču. Ljudska pevka Ivana H. ga je namreč zatožila, da ji je na zvit način ter z obljubo, da jo vzame za ženo, izvalil ves njen prihranek v znesku 1000 gld. Solicitor je imel ljubezensko razmerje še s sedmimi drugimi deklicami, katerim je tudi obljubil poroko le zategadelj, da je dobil denarja od njih.

* **Morilec očma.** 19letni komtoarist Julius Kohn v Budimpešti je hotel predvčerajšnjim popoldne denarja. Ker mu ga očim, 40letni Anton Deutsch ni hotel dati, je zabodel Kohn svojemu očmu v prsi nož, da se je ranjenec zgrudil nezavesten.

* **Po nedolžnem v dosmrtni ječi.** L. 1878. je vrgel nekdo v Florenci med občinstvo bombo, ki je ubila 4 osebe in jih več ranila. Policija je zaprla socialista Batacchija, ki je bil šele nekaj ur izven ječe. Vzlic zatrjevanju, da je nedolžen, je bil Batacchi obsojen v dosmrtno ječo, ker je več priči dokazalo, da je kriv. Sedaj pa je izjavilo več tistih priči, da so lagali, ker so jih za to podkupili ali k temu prisili policijsti.

* **Napredni Japonci.** Japonsko pravosodje se spremeni v kratkem po evropskem vzoru. Razen tega hočejo vpeljati — kakor Francija in Nemčija — velekoristno novotarijo, da se odgodi kazni za 5 do 6 let obsojencem, ki so za manjše pregreške obsojeni prvič. — V Japonski imajo že javen

telefon, ter je telefonska zveza razširjena po vsej deželi. — Japonski slikarji in kiparji se udeležé s svojimi deli pariške razstave.

* **Mesto porok.** Mesto Jeffersonville v Indiani je paradiž moštve in ženitve željnih mladenk in mladeničev. Tu se namreč najlažje izvrše poroke. Mesto ima od pristojbin za poroke velike dohodke, zato pa ne dela raznim pribeglim parčkom nobenih sitnostij, nego jim preskrbi celo vse potrebno, da se izvrši vsaka poroka sijajno. V tem mestu se sklone baje največ zakonskih zvez.

* **20.000 verzov na pamet** je znala pred kratkim umrla ruska kmetica Irina Feodosova. Pokojnica je znala nebroj narodnih pesmij, pripovedk, basnij, rekov itd. Govorila je vedno jako poetično ter je rabila vedno nove prisposode, trope, figure itd. Živela je dalje časa v Peterburgu in Moskvi, kjer je zbujala največje zanimanje. Umrla pa je v rodni vasi.

Književnost

— **Nove slovenske knjige.** Te dni izide v A. Gabrščkovi tiskarni v Gorici troje novih slovenskih knjig in sicer: II. zvezek „Salonske knjižnice“: „Hamlet“, tragedija, spisal W. Shakespeare, prevel Iv. Cankar, 89.—90. snopič „Slovanske knjižnice“: „Rokovnjaci“, narodna igra, po Jurčič-Kersnikovem romanu spisal Fr. Govékar, in končno II. zvezek zanimivih „Slovanskih povestij“. Ko knjige izidejo, prinesemo o njih kaj več. Danes opozarjamo čitatelje občinstvo, da se bodo dobivale omenjene knjige pri založniku A. Gabrščku v Gorici in L. Schwentnerju v Ljubljani.

— **„České umění“.** Po velikih uspehih češke literature, češke drame in godbe je naravno, da je ta čudovito napredujoči narod tudi obrazilnim umetnostim začel posvečevati vso tisto skrb in pozornost, kakor drugi kulturni narodi. Razni češki umetniki so si pridobili že svetovno znano ime, in njihova dela se iščejo in drago plačujejo tudi ondot, koder morajo tekmovati z najznamenitejšimi umetniki naše dobe. Poleg teh pa ima češki narod še celo vrsto odličnih in velenadarjenih umetnikov, in umetniške razstave v Pragi in v Plznu, kakor tudi v Pardubicah, v Jindr. Gradcu, v Soběslavi, v Kraljevem Gradcu in drugod so to jasno pokazale. S temi razstavami se je v najširših krogih obudilo zanimanje za češko obrazilno umetnost, in nastala je čutna potreba poskrbeti, da bodo proizvodi češke umetnosti dostopni najširšim krogom, tako da jih širši krogi ne bodo videli samo na sporadičnih razstavah kakor doslej. Iz tega spoznanja se je rodilo veliko in težavno podjetje, katero ima nalogo, podati češkemu narodu v kar možno najlepši reprodukciji najznamenitejše proizvode čeških obrazilnih umetnikov. Ta zbirka umetniških del bo imela ponosni naslov „České umění“ in je začela sedaj, kakor se nam sporoča, izdajati najprej barvane reprodukcije slavnih akvarelov Vaclava Janse pod skupnim naslovom „Stara Praha“. Janse je prvi češki akvarelist in je s posebno ljubeznijo slikal prizore iz Prage. Ta zbirka „Stara Praha“ obsegala bo sto reprodukcij njegovih akvarelov iz Prage, a te podobe pojasnjujoči tekst pisal bo konservator Jan Herain. Naročnina za celo delo, ki izide v 26 zvezkih, znaša 50 gld. Dobivale se pa bodo tudi posamične slike po 75 kr. komad. Založnik tega velikega podjetja je Bedřich Kočí v Pragi (Františkovo nabřeží št. 14. N.), a naročila sprejemajo tudi vsi naši boljši knjigarji. Kdor se zanima za zlato slovansko Prago, ali si hoče dobiti primeren spomin nanjo, tisti bodi opozorjen na to znamenito delo.

— **Praktisches Lehrbuch der slovenischen Sprache für den Selbstunterricht.** Kurzgefasste theoretisch-praktische Anleitung, die slovenische Sprache in kürzester Zeit durch Selbstunterricht leicht zu erlernen. Mit Uebungsaufgaben, Lese-stücken nebst beigefügten Erklärungen, einer Chrestomathie, mehreren Gesprächen. Sammlung von Slovenismen, Darstellung der dialektischen Eigentümlichkeiten, einem slovenisch-deutschen und deutsch-slovenischen Wörterverzeichnis mit durchgängiger Accentuation, nebst beigefügten Provinzialismen und Fremdwörtern. Von Karl Jos. Pečnik. Tako je naslov drugi izdaji praktično sestavljene slovnice z be-

rikom in z navcdili pri raznih prilikah družbenega občevarja. Knjiga obsega 12 tiskanih pol in velja vezana 1 gld. 10 kr. Naroča se pri knjigotržcu A. Hartlebeu na Dunaju ali v Lipsiji.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 18. oktobra. Z viharjem se je otvorila današnja prva seja poslanske zbornice. Tako kakor grof Clary, še ni bil sprejet noben ministrski predsednik. Zanimanja za novo vlado ni bilo čisto nič. Pred zbornico je bilo več redarjev kakor drugega občinstva. Seja se je otvorila ob polu 12. uri na običajni način. Otvoril jo je starosta posl. Zúrkán s kratkim odgovorom, ki ga je končal s Slavaklici cesarju. Na to je odredil volitev predsednika. Schönerer je zahteval besede, da protestuje proti zopetni izvolitvi dr. Fuchsa, ker je ni dobil, je dejal, da se zavaruje proti izvolitvi Fuchsa, češ, da je to parlamentarni rabelj in hudodelec. Wolf mu je pritrjeval. Nato se je vršila volitev. Nemška levica je oddala 57 praznih glasovnic in 6 glasovnic za Wolfa. Fuchs je bil izvoljen z 264 glasovi in je živahno pozdravljen zavzel svoje mesto. Zahvalil se je na kratko za izkazano mu zaupanje in dal besedo vodji ministrskega predsedstva, grofu Claryju. Komaj je ta vstal, začel se je na češki strani vihar, ki je trajal ves čas, dokler je Clary govoril. Čehi so se Claryju rogali in posmehovali ter klicali: Fej! S tresočim se glasom je Clary rekel, da je položaj resen, in da ima vlada namen, ustvariti normalne parlamentarne razmere. Zagotavljal je parlament, da ima vlada najpoštenejše namene, (Roganje mej Čehi in klici: Fej!) da je nevtralna vlada (Burni ugovori in klici: „To čutimo“ — „Wolfovi lakaji“) Vlada se bo vestno držala ustave (Burni ugovori. Klici: „Lepo jo spoštujete.“) in bo v interesu vseh strank in vseh narodov delala na to, da se parlamentova posvetovanja ne bodo motila, in da se poravnajo narodna nasprotstva. V to svrhu je vlada razveljavila jezikovne naredbe. (Komaj je Clary izgovoril te besede, nastal je velik vihar mej Čehi. Ti so Claryja obsipali s Fej-klici, tako, da je moral prenehati, dokler se ni razburjenost poglobila.) Vlada se zaveda pomena storjenega koraka, a njen namen ni, ohraniti jezikovne razmere take, kakor so sedaj, nego jih urediti potom zakona. (Klici: „In kakor bo dovolil Wolf“ — „Ali imate dovolj patron, gospod Clary?“) Zakon bo upošteval po ustavi zajamčeno ravnopravnost in praktične potrebe ter potrebe urejene uprave. Storila bo vse, kar zamore spravo pospeševati. Potem je Clary govoril o nagodbi in dejal, da je sedanje neparlamentarno ministrtvo jamstvo za čuvanje avtoritete. (Roganje mej Čehi in smeh. Tudi češki veleposestniki se posmehujejo.) Končno je Clary izrekel upanje, da ga bodo vse patriotske stranke podpirale. (Viharno ugovarjanje in posmehovanje mej Čehi.) Nobena roka se ni ganila, da bi Claryju ploskala. Na to je vstal načelnik mladočeskega kluba dr. Engel in izjavil, da smatrajo Čehi razveljavljanje jezikovnih naredeb za češkemu narodu storjeno krivico in za krvavo žaljenje. S tem razveljavljanjem se je češkemu narodu vzela vera v pravičnost, češki narod smatra to razveljavljanje za akt sovražnosti ter poraz državne avtoritete. Češka narodna čast velevala, da začne češki poslanci najodločnejši boj. Govornik je predlagal, naj se o vladni izjavi otvori debata. V imenu nemških nacionalcev je Kaiser temu pritrdil, na kar je bil predlog soglasno sprejet. Na to so bile čitane došle predloge in interpelacije. Vlada je predložila 42. s pomočjo § 14. izdanih cesarskih naredeb in zakonski načrt o odpravi časniškega kolka. Prihodnja seja bo v petek.

Dunaj 18. oktobra. V današnji seja so klubi nemške leve in klub socialnih demokratov podali po dva obtožna predloga proti bivšemu mini-

strstvu grofa Thuna in dva predloga glede odprave § 14.

Dunaj 18. oktobra. Danes ob štiri uri popoldne ima izvrševalni odbor desnice seja, da se posvetuje glede volitve podpredsednikov. Za jutri je projektirana konferenca vseh klubovih načelnikov.

Dunaj 18. oktobra. Na dnevnem redu prihodnje seja je volitev podprednikov, zapisnikarjev in rediteljev ter razprava o današnji vladni izjavi.

Dunaj 18. oktobra. V petek bo volitev podpredsednikov. V imenu nemških strank se je Funke obrnil do Jaworskega z željo, naj se tem strankam prepusti mesto prvega podpredsednika. Jaworski na to še ni odgovoril, pač pa se je danes posvetoval s Claryjem, z Engлом in s Fuchsom o tej zadevi. Bärnreither je prevzel nalogo posredovati mej desnico in levico.

Dunaj 18. oktobra. Nemška katoliška stranka je pritrčila sklepu izvrševalnega odbora desnice glede solidarnosti desničarskih strank.

Dunaj 18. oktobra. Sinoči so imeli nemški klubi seja. Napredna stranka je izrekla, da z razveljavljanjem jezikovnih naredeb še ni zadovoljeno vsem njenim zahtevam, in da bo delala slej kakor prej za uveljavljenje binkoštnega programa. Mauthnerjev klubič je sklenil, da ostane samostalen. Sklepi kluba nemških nacionalcev so tajni. Krščanski socialisti so izdali dolgo resolucijo, s katero pozdravljajo razveljavljanje jezikovnih naredeb.

Dunaj 18. oktobra. Posl. Berthold je odložil svoj mandat.

Dunaj 18. oktobra. Južna železnica razglašá, da je pri Gratweinu trčil brzovlak s tovornim vlakom. Trije železničarji so bili ubiti, eden ranjen.

Praga 18. oktobra. Sinoči so bile tu velike demonstracije. Na tisoče ljudstva se je trlo po ulicah prepevaje slovanske pesmi. Pred Choděrovo restavracijo sta govorila posl. dr. Baxa in urednik Klofač. — Pred nemško kazino je bila velika demonstracija. Tu in na Vaclavskem namēsti je prišlo do konfliktov s policijo. Več oseb je bilo aretovanih. Tudi v drugih krajih so bile demonstracije. Povod so bili prilepljeni parte-listiki, naznanjajoči, da je umrla pravičnost.

Přerov 18. oktobra. Sinoči so bile tukaj velikanske demonstracije radi razveljavljanja naredeb. Okrajni glavar je dal po dragoncih zasesti vse mesto.

Budimpešta 18. oktobra. Ženin nadvojvodinje Štefanije, grof Lonyay prestopi h katoliški veri.

London 18. oktobra. Vse vesti o bojih v Južni Afriki prihajajo iz angleških virov. Angleška brzojavna cenzura postopa jako strogo, zato je vsa poročila o angleških zmagah presojati z največjo previdnostjo. Tako ne verjame nihče, da bi bili Buri pri Mafekingu izgubili 300 mož, Angleži pa samo 6. Nasprotno priznavajo angleški listi sami, da se je general Joubert utaboril v Charlestownu, in da se je angleška vojska pred njim umaknila v Glencoe, prepustivši Burom Dundee. To mesto so zapustili vsi angleški prebivalci.

London 18. oktobra. Vlada je dobila sporočilo, da so Angleži odbili tri naskoke Burom na Mafeking, da je pa sedaj prišel general Cronje s topničarstvom Burom na pomoč. Iz Kapa je odšla pomoč Kimberleyu in Belmontu.

London 18. oktobra. Pri Spitt-Fonteinu je prišlo do boja. Angleži so z Maxim topovi razgnali Bure in se potem umaknili z bojišča.

London 18. oktobra. 9 milj nad Mafekingom so Buri provzročili eksplozijo z dinamitom otovorjenega angleškega vlaka.

Narodno gospodarstvo.

— **Državne železnice.** Sinoči, a že prepozno za včerajšnjo številko, dobili smo naznanilo, da začeni danes zvečer vozila bodeta zopet ponočna hrzovlaka št. 901 in 902. S tem je zopet odprt obrat z brzovlaki Dunaj-Pontabelj.

Darila.

Uredništvu našega lista sta poslala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospod cesarski svetnik Ivan Murnik 16 kron namesto venca na krsto ranjega gosp. Frid. Homana. — G. Tonica Majzeljeva v Belicerki 11 kron 10 vin., nabrala v veseli družbi novomeških rodoljubov. — Skupaj 27 kron 10 vinarjev. — Živio vzgledni rodoljub in živel neumorna nabiralka!

Slovinci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 14. Dr. pr. 952.

V četrtek, dne 19. oktobra 1899.

Prvikrat:

Kmet milijonar

ali

Deklica iz čarovne dežele.

Romantična čarovna pravljica s petjem v treh dejanjih. Spisal Ferdinand Raimund. Godba W. Drechslerjeva. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Režiser g. Rudolf Inemann.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Zatelek ob 1/2 8. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v soboto, 21. oktobra.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. oktobra: Julija Uršula Drenik, usmiljenka, 22 let, Radeckega cesta št. 11, jetika.
Dne 16. oktobra: Urban Bostič, krojač, 65 let, Krakovske ulice št. 9, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 3062 m. Srednji aračni tlak 736.0 mm.

Oktobar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	741.2	5.0 sl. svzhod	jasno		
18.	7. zjutraj	741.6	0.1 sl. svzh.	megla		
	2. popol.	741.5	11.0 sl. jvzhod	jasno		0.0 mm

Srednja včerajšnja temperatura 7.1°, normale: 10.2°.

Dunajska borza

dne 18. oktobra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 25	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	98	90	
Avstrijska zlata rentna.	117	20	
Avstrijska krona rentna 4%.	98	90	
Ogerska zlata rentna 4%.	115	35	
Ogerska krona rentna 4%.	94	40	
Avstro-ogerske bančne delnice.	901	—	
Kreditne delnice.	360	40	
London vista.	120	80	
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	59	—	
20 mark.	11	79	
30 frankov.	9	57 1/2	
Italijanski bankovci.	44	45	
C. kr. cekini.	5	70	

Vse vrednostne papirje preiskrjuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Nadučitelj

želi spremeniti svoje službeno mesto. Ponudbe naj se vpošljejo do dne 20. t. m. pod šifro X. poste restantje Ljubljana. (1886—2)

Jeden ali dva učelca

se vsprejmeta s hrano v

K. Schaffelner-ja izdelovalnici pil v Ljubljani, Marti nova cesta št. 68. (1851—5)

Album slovanskih

napevov za citre.

To prvo hrvatsko delo izbranih, vseskozi najlepših in priljubljenih narodnih in umetnih napevov je izšlo sedaj v tretjem izdanju s podloženim slovanskim besedilom in primernim nemškim prevodom. Zadržaj tega izdanja je izredno zanimiv in privlačen v kolikor možno lahkim slogu stavljenih pesni je posebno efektivna. Med sedanjimi podobnimi izdanji je omenjeno jedino hvaležno za citraša, ki namerava s predavanjem slovanskih napevov v slušalce vzbuditi izredni uspeh. Ukusna oprema tega ljudskega izdanja ga dela prikladnim darilom za vsakega prijatelja citre. Dozaj je izšlo 25 zvezkov po 25 novč. Kdor naroči 20 zvezkov na jedenkrat dobi 20% popusta. Pregled pošilja na zahtevno brezplačno: Josip Sorg v Zagrebu. (1791-3)

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heba, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1206)

Krtače za pôde

iz čistih riževih korenin in biča, dalje (1583-13)

krtače za obleke, za likanje

in podobne ponuja najceneje

Alojzij Pavlišta

v Kysperku, Češko.

Priporočava

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prašernovih ulicah.

Akviziteř

zavarovalne stroke proti ognju, za življenje in proti nezgodam sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji

Ponudbe na glavno zastopstvo v Ljubljani c. kr. priv. Jadranske zavarovalne družbe v Trstu. (1879—3)

Vsak petek in postni dan

se dobé sveže

morske ribe

pri (1876—3)

J. C. Praunseiss-u

trgovina z delikatesami na Mestnem trgu.

Na Sv. Petra cesti št. 5

oddasta se prtilčno (1881—2)

dve sobi

za kako pisarno ali društvo. Istotam odda se tudi več meblovanih

mesečnih sob.

Vincenc Čamernik

kamnoseški mojster

Slomškove ulice št. 9 LJUBLJANA Slomškove ulice št. 9

nasproti električne centrale (1731—9)

priporoča p. n. občinstvu za bližajoči se praznik Vseh Svetih svojo

bogato zalogo nagrobnih kamnov

iz raznolikih marmornatih vrst po najnovejših risarijah. Prevzame izdelovanje rodbinskih rakev ter spomenikov tudi na zunaj.

Narisi ter načrti so brezplačno na ogled.

Znano solidno delo.

Nizke cene.

Točna postrežba.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje

hranilne vloge po 4 1/2% obresti od dne do dne

brez odbitka in brez odpovedi.

Glavni deleži so po 100 gld., poslovni po 10 gld. Za brezplačno pošiljanje denarja so položnice na razpolago. Vsa pojasnila pismeno ali v uradnih urah od 8.—12. in od 1/3 3.—6. ure. Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1688—11)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Priporočam iz založbe „Knjižare Dioniche tiskare v Zagrebu“:

Vilhar F. S.:

Skladbe:

Samospevi:

1. knjiga (samospevi, moški zbori, mešani zbori in skladbe za glasovir), cena 2 gld., po pošti gld. 2.15; nadalje:

iz 1. knjige posebej: (Mornar, Kam?, Ružici, Alhazi, O, zahaj o se mi vdala, Nezakonska mati), cena gld. 1.20 po pošti gld. 1.25

L. Schwentner

(1884—2)

knjigotržec v Ljubljani, Doorski trg št. 3.

Št. 11.211.

Razpis.

(1896—3)

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Krškem.

S to službo je združena letna plača 600 gld. Eventualno dopiva dotični okrožni zdravnik tudi še nagrado 500 gld. za opravljanje službe v krški bolnici.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje podpisane deželnemu odboru

do 28. oktobra t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziral se bo pa le na take prosilce, kateri so najmanj že dve leti službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

dne 14. oktobra 1899.

V konkurzno maso Antona Zagorjana

trgovca v Ljubljani spadajoča

zaloga knjig in papirja, pisalnih in risalnih potrebščin in prodajalne oprave, pohištva i. t. d.

proda se vsled sklepa upniškega odbora

na javni dražbi.

Ista se prične

v ponedeljek, dne 23. t. m., ob 9. uri dopoldne v prodajalnici v Gospodskih ulicah št. 7

in se nadaljuje eventualno tudi prihodnje dni v prodajalnici in v kridatarjevem skladišču v Lidovski stezi št. 7.

Reči, ki se imajo prodati, ogledajo se lahko vsak dan v prodajalnici.

V Ljubljani, dne 17. vinotoka 1899.

(1901—1)

Sukneni oddelek

tvrdke

Kastner & Öhler, Gradec

razpošilja

štajerski loden iz zajamčeno čiste ovčje volne, stanovitne barve

gld. 3.35, 3.60, 3.90, 4.25 per m.

volneni loden stanovitne kvalitete gld. 1.55, 2.20 per m.

Nepremočljiv loden za haveloke, zajamčeno čista volna gld. 2.15,

2.60, 3.40 per m.

Nepremočljivo blago za suknje v najlepših barvah (zakonito zavarovan izdelek.)

blago za zimске suknje, blago za modne

obleke, črno blago v največji izbiri.

blago za damske jaquets-plašče in plašččke.

Stalne cene.

Vzorci zastoj, zaviti v vrednosti čez 10 gld. poštnine prosti.

(1789—6)